

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și administrațiunea :

Brașov, piața mare Nr. 22. „Gazeta” iese
Miercuri, Vineri și Duminică.

Prețul abonamentului :

Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe
trei luni 2 fl. 50 cr. Teri esterne pe șase
luni 14 fr., pe un an 28 franci.

Anul XLVII.

Să prenumere :

la poștele c. și r. și pe la dd. corespondenți.

Anunțurile :

una serie garmondă 6 cr. și timbru de 30
cr. v. a. pentru fiecare publicare. — Scri-
sori nefracate nu se primesc. — Manu-
scripte nu se retrămită.

Nr. 12.

Duminică 29 Ianuarie st. v.

1884.

Brașov 29 Ianuarie st. v.

Un act de violență după altul, o verigă după alta se adaugă la lungul lanț, pe care făuresc cei dela putere pentru aservirea Românilor.

Elementul român stă în cale fantasticilor eutezatorilor lor planuri, ce tind să face din acest stat o casarmă maghiară, unde toți se dresă și uniformăți ungurești, după calodul ce l-au tăiat cei ce visă de o mare putere maghiară în centrul Europei, căreia se închine toate popoarele Orientului.

Acosta este partea ideală a opintirilor șovinismului maghiar, care dice: Vrem ca în Ungaria să fie numai o singură națiune, toate amururile să fie unite printr-o singură limbă și să aibă una și aceeași cultură, care se fie cea maghiară; cu alte cuvinte diferitele rase să se contopescă cu rasa maghiară. Sunt foarte puțini maghiarii, cari sunt conduși de această idee în mod neinteresat, numai pentru că a devenit a ei o dogmă națională. Cei mai mulți, și mai bine diși mai toți politici unguri, urmăresc aceste astăzi scopuri, cari n-au mai nimic comun cu cele aspirații fatale, deșteptate de politici docinari maghiari ai timpului mai nou. Ne putem convinge pe fiecare zi și pe fiecare oră, că astăzi a mai rămas nimic din acea ideală gândire, care a condus pe marele Maghiar Ștefan Szecsenyi, când a compus formula „maghiarisării prin mijlocul culturii superioare”, deșteptându-l pe Unguri din letargia seculară, după cum înușă a mărturisit: „spre peirea lor.”

Politica de maghiarisare, ce bantue adă serana noastră țară, urmărește nise scopuri mult mai mici și mai murdare. Ideea contopirii raselor este numai mantaua, sub care se ascunde și falsul patriotism și pofta de câștig. Până mai trăiește un Francisc Deak și un Eötvös se mai stie că „patrioții cu ori ce preț” ași da pe mâna mârșavele lor scopuri. Pă atunci se mai vorbește și se mai scrie și câte o vorbă mai conștientă față de popoarele nemaghiare Deak cerea dacă dela conaționalii sei, ca și Szecsenyi, ca se murea a câștiga pe Români și pe Slavi cu binele prin „cultura superioară”, care va se dice se poate a le face cât mai plăcută viață în acest stat. Deak s'a înșelat că și Szecsenyi, „cultura superioară maghiară” n'a putut să cucerească inimă din simpla cauză, că n'a existat până acum o asemenea cultură. Afară de unii individualități singuratici, cari trăind în orașe ungurești merg cu curentul și se simt bine în societățile maghiare, cultura maghiară pe nicăieri n'a avut să câștige simpatia rasei maghiare; de aci vine, că astăzi diferitele neamuri se izolază și viața socială mai mult ca odinioară.

Lucrul se poate lesne explica. În loc de a fi tractate cu blândețe și în mod binevoitor, popoarele nemaghiare întâmpină numai terorism, sârde și acte violente ale liberului arbitriu. Principiul lui Szecsenyi de a câștiga pe Nemaghiari cu binele și prin mijlocul culturii fără întrebarea forței, a degenerat cu totul. Mulți se mira odată de eutezarea cu care suntem calumniați de „patrioții brevetati” ai erei actuale. Bine, sub ce cuvânt ne-ar pute ei lua din gură bucătura de pâine ce ni se cuvine după dreptate; sub ce cuvânt ne-ar pute scote din te ofițele; sub ce cuvânt ne-ar pute secueștră dreptul electoral, cel mai sântu drept al cetățeanului într-un stat constituțional; și sub ce cuvânt s'ar pute practica contra țeranului în mână o procedură așa de crudă de esposesiune pentru restanțele de dare și altele de aceste

— decât nu sub cuvânt că suntem dușmanii statului, că vom rău și peirea lui și prin urmare trebuie să se folosescă în contra noastră mijlocele extreme de apărare.

Scim noi foarte bine ce apără ei. Nu patria și fericirea ei le stă în gând, căci decât ar fi așa i-ar cuprinde grăză când și-ar inchipui numai, că această patrie ar pute cuprinde milioane de dușmani, ce s'au jurat în contra ei.

Politica de maghiarisare actuală culminează în exploatarea fără cruțare și marșavă a celorlți asupriți, ea n'are motive etice, nu se bazează în o idee morală. Fericirea patriei și apărarea statului este numai o mască, sub care se ascunde egoismul și pofta de câștig cea mai detestabilă.

În fața acestei împrejurări lupta noastră legală în contra despotismului actual apare nu numai ca o luptă dreaptă, ci și ca o luptă morală, nu numai pentru salvarea vieții naționale, ci și pentru scăparea patriei de o cangrenă din cele mai primejdioase, ce au ros vreodată la rădăcina existenței ei.

De sub polele Munților apuseni în Ianuarie 1884.

Nu este mai păgubitor lucru decât acela, ca omul să se anăghească pe sine însuși. Cu toate că prea puține voci, cu atât mai puține corespondențe, se aud se vedă din un ținut mare și înzestrat cu inteligență ca cum este comitatul Albei inferioare, totuși cu finea anului trecut acest ținut se prezintă publicului românesc ca acela, în sinul căruia se valorizează o luptă pentru dobândirea de drepturi naționale și oprirea cursului desastroș ce s'a întins în întreaga țară a Ardélului.

Mi-ar părea bine când s'ar vedea în adevăr urmele unei atare lupte în teritoriul acesta, și s'ar constata, că noi avem și curajul ca să ne validăm în viața publică măcar numai acele drepturi ce le-am mai putea susține, și se conlucram pentru ca solidaritatea să se facă faptă, să nu rămână vorbă golă.

Adevărat că trăim sub un terorism ne mai audim, cu care nici starea de asediu din anul 1851—1852 nu se poate asemăna, însă decât cei ce se cauzează acesta ar fi convinși despre strinsa solidaritate a Românilor cu greu ar putea să se demita la lucrurile, ce le esperiam în toate zilele. Ca exemplu al terorismului ce domnesc pe la noi vom aminti un fapt tragicomic. În toamna anului 1883 s'a fost conchiămată adunarea generală a despartământului Asociațiunii transilvane în comuna Sântimbru pe o zi de Duminică. Când comitetul despartământului s'a prezentat la ora hotărâtă în comuna numită n'a aflat pe nimeni la adunare nici din loc nici din jur, ba popa încă de Sâmbetă o luase către Turda, încât nici serviciu în biserică nu s'a ținut în acea Duminică. Aflară domni din comitet, că la fața locului eșise d. solgăbiru, și pute de frica lui nici cei din comună nu se adunară, cu toate că s'a dat semn cu clopotul. Cum solgăbiru a fost spaima omenilor este dovedit prin aceea, că în urmă el a provocat pe directoarele despartământului, ca să trimită statutele și alte hârtii, ca să se vedă cu ce drept a voit să țină adunarea.

Abstrăgându dela persecuțiunile singuraticilor bărbați, cari cutăză a se opune la ocazii date teroristilor, și cari persecuțări tocmai ea în comitatul vecin al Uniadorei sunt de toate zilele, în comitatul nostru se prigonește întregul poporul românesc, căci pentru restanții de dare acum mai doi ani în continuu se espropriază sute de familii și ce este mai curios în cele mai

multe casuri nici chiar darea țerei nu se încasează, din proprietățile vândute cu escuțiune, c' unii speculanți devin proprietari pentru un preț bagatelă.

Decă d. Tisza s'a lăudat, că v'a trânti naționalitățile de părete apoi colegul său d. Szapary în adevăr o face prin organele sale în un mod bătător la ochi, căci este de însemnat, că cu toate că în acest comitat există și câteva sate locuite de Unguri încă nu am vădit nici un edict de licitațiune asupra unei averi, ce formează proprietatea unui Ungur, și nu cred, că aceia se fie așa buni platnici de dare, ca poporul subjugat.

O esposesiune crudă, ca cea amintită numai sistemul asupritor de adă o a putut inventa spre nimicirea nemului românesc, și tare me tem, că până când ilustrii domni dela „Viitorul” vor pute cu plecaciunile lor să înnoie inimile asupritorilor, până atunci vrășmasii nostri prea multă stricaciune vor cauza poporului nostru, încât nu vor fi omenii aplecați a mai primi grații așa înalte. Bine se observăm, cumă cu toate laudele, cu cari se încearcă noul diar de către organele de publicitate ale guvernului, încă nici o foia ungurească nu s'a simțit îndemnată a reproduce ceva din cuprinsul celor profesate de ilustrii noștri dela „Viitorul”. Prin urmare pot conchide, că totu, ce scrie consorțiul împăciuirii este numai la adresa Românilor, d' Ungurii nu sunt aplecați a pași pe acest drum, și scrisese sunt nici aruncate în părete, căci noi n'avem ce mai cede, după ce ei totu ni-au răpit; limbă și libertate. Egalitatea de 17 ani a reposat, și activitatea o au tocat o ei în cap.

Ertare, căci m'am abătut dela ceea ce mi este scopul să scriu. Am dișu mai sus, că cu greu s'ar pute întâmplă desastrul ce-lu suferim, de ar fi inteligența română solidară în luptă, precum nu este. Causa apărării este părăsită, solidaritate de luptă nu există în comitatul nostru, căci fenomenul dela alegerile din Aiud nu este luptă, de orice nimeni nu s'a îngrijit ca să fim bine reprezentați, ba cercuri curate românești precum alu Vingardului au trimis aleși unguri la adunare, cu toate că majoritatea precumpănitoare a alegătorilor este română; așa cercul Vințului de jos și altele, și decât ici colea sunt aleși și Români, aceia sunt juși comunal și notari, cari sunt slugile dlor solgăbiru, d' nu elemente independente, cari se potă ajuta causei naționale; ba cu toate că bine își cunosc starea cu orbia se imbiă la alegerile acelea, părăsindu în interesul propriu, cauza dreaptă a poporului.

Și de ce se pot întâmpla atari lucruri? Responsul este simplu. Pentru că nu suntem organizați, cum se cade, ci fie-care semidoct, care adă din grația solgăbiru a devenit ceva, se sânte chemat a lucră după capul său, și nici că-i pasă a se mai îndreptă după alții. Inteligența și preoțimea mai de frunte sunt prin atari omeni împiedecați de a lucră cu succes, și apoi acestia încă au devenit cea mai mare parte apatici, încât în urmă potă afirmă, că cauza poporului este dată pe mâna întâmplării, fără ca cei chemați să se mai gândească la o luptă energetică contra atacurilor înverșunate.

Comitatul Albei inferioare are o populațiune română de peste 160 de mii suflete față de 20 de mii amestecătură de alte naționalități. Față de astfel de număr, în considerare că avem și reședința unei Metropolii române în mijlocul nostru, te înfioră, când socotesc la acea jurstare, că noi nici atât respectu nu

mai avem în comitatul, ca în centru, la oficiul comitatensu, se putem dice, că este măcar un năncălistu român. Nu este acolo nici sufletu de Român suferitu, ci domni în îngâmfarea loră cutěză a implé posturile cu flămândii loră, cari apoi nici sciință, dér nici iubire de lucru nu au, și unele familii maghiare deja s'au îndatinatu a privi întregu comitatul ca unu patrimoniū alu loră, încātu chiar Unguriloră le vine gréță.

Alegerile sunt o falsificare a opiniunii publice și sunt eflusul terorisărei, dér nu alu alegerilor libere. Câțiva șoviniști se înțeleg — și apoi față de sbieretulu turmei loră ori ce altă voință trebuie să înceteze. Unu solgăbiru ce are datina atât la pertractări cât și în drumul țerei a tractă cu pămă pe bietii ômeni — se alege cu aclamațiune, cu tôte că n'are cualificațiune, decâtu aceea, ce chiar prin jurnale s'a sbiecutu, însă pentru cercuri curatū romănesci este aptu unu astfelu de omu. (Acesta este, care a provocatū pre directorele despărțământului VIII alu Asociațiunii, ca să escuze îndrăsnéla de a fi convocatū adunarea dela Sântimbru — despre care am scrisu mai susu.) Nu sciu ce esamenū ar puté pune cei multii solgăbirii aleși la ultima alegere, și ce cualificațiune ar puté să dovedéscă, decât ei ar fi constrinși la acestă, dér ca cei dela putere să pôtă trece preste o asemenea greutate au aflatū cu cale ai realege pe Unguri. Éra pe unulu, care este fiu de preotū român și care de multu trecuse în tagma ungréscă cu nume cu totu, pentru meritele sale l'au degradatū la vice-solgăbiru, ca să-și aducă aminte, câtu e de bine și folositoru a se face instrumentul domniloră în paguba némului sêu, cu a cărui prescuri s'a fostu hrănitū!

Așa nu merge mai departe. A sositū timpul să ne reculegem. În adevêrū s'au și încercatū a se organiză bărbații noștri dér totdeauna a remasū lucrulă la vorbe, nevoindū nimeni a luă inițiativa, ba unii sub preteste netrebnice apărându-se contra însărcinării.

Josū cu scrupulii, josū cu personalitățile și redicați flămura solidarității în interesulă apărării némului nostru de perire și de rușine.

Sé ne apărămū, sé ne ajutămū și poporului să-i fimū buni conducători, éra pe cei rei să-i descoperimū lumei, decât ei de înfruntări meritate nu se rușinéză.

O purtare bărbătescă în marginele legii este prescrisă ori și cărui cetățanū, deci sé ne folosimū de lege pentru combaterea réului și acestă în solidaritate să-o facemū, căci unde-i unulu n'are putere. Cu vorbiri de paradă la unele ocașii nu vomū însulfă respectu asupritoriloră, ci acolo să le opunemū fapte bărbătesci, înțelegându-și fiecare pozițiunea față de uneltirile asupritoriloră.

Sincerulū.

Cronica evenimentelor politice.

După lungi și sterpe discusii dieta ungară a primitū în fine cu 171 voturi contra 131 rezoluțiunea propusă de d. Tizza, prin care se retrage dela ordinea zilei proiectul de lege privitoru la căsătoriile între creștini și evrei și se invită guvernulă a prezenta la timpul oportunū unu nou proiectu, care se reguleze acestă chestiune. E de însemnatū, că d. Tizza a avut de astadatā mai puține voturi pe partea s'a ca la alte ocașii. Preoții din partida liberală și partea cea mai mare a Sașilor ardeleni au votatū cu opozițiunea. D-lu ministru-președinte a mai ținutū înainte de votare unu lungu discursu mai multu polemicu de apărare. Vorbă multă serăciă, dice Românulū.

S'a vorbitū mai de multu de aceea ca Nemții austriaci se facă politică de rezistență pasivă părăsindū Reichsrathulū, unde sunt în minoritate. Multe corporațiuni, reuniuni și adunări au adresatū în privința acestă rezoluțiunii și adrese la clubulū stângelorū reunite germane din Viena. Clubulū după desbateri infocate, cari au duratū mai multe zile, a luatū următoarea decisiune: „Clubulū stângelorū reunite declară că cu privire la situațiunea politică află de necesarū, ca să nu absenteze în timpul de față dela lucrările parlamentare.“ — Nemții se temū negreșitū, că decât ei ar părăsi acum camera, guvernulū ar disolvă imediatū Reichsrathulū și

ar ordonă înainte de vreme noue alegeri, cari sub împrejurările de față ar eși și mai nefavorabile pentru Nemții centraliști. Și așa foile cehice cerū mereu disolvarea camerelorū.

Diarulū „Times“ publică unu articolu care se dice, că a fostu scrisu de către unu „politicianu rusu.“ Acesta dice între altele:

„Unu rășboiū între Rusia și Germania este din ce în ce mai neînlaturabilū. De geaba se sărută ei la curte, și se numescū rude și scumpi veri la Petersburg. Credeți-mé, unu rășboiū e gata de a isbucni și v'eu esplică de ce. În Rusia, trebuie să v'aduceți aminte, este unu singuru punctu de unire pentru tôte partidele, ura străinului, și fiindu-că în Rusia sunt de dece ori mai multii Nemți de câtū alți străini, Germanii sunt cei mai multu urți. Afară de acestū punctu de unire, nu este de câtū vrazbă în Rusia, și în aceste condiții familia imperială preferă programa reacțiunii și apăsării. Sunt duoi ômeni ce-sū stăpânii situației, Kateov, unu felu de Xavier de Maistre muscălescū, și Pobedonevțev, unu dervișū alu religiei ortodoxe. Acești duoi ômeni facū ce vorū cu împêratulū și ministrii nu sunt de câtū protegiați lorū. Câtū despre opiniu publică, ea nu existe, séu mai bine nu pôte fi una într'o țéră, în care fiecare individū este spionulū vecinului sêu; dér sunt partide.

În fruntea partidelorū se află comitele Șuvailov, care reprezintă vechia partidă conservătoare și care vrea o Cameră a părilorū, ai cărei singuri membri ar fi elū și familia sa. Nu este de câtū acestū mijlocu, după densusul, d'a mântuf Rusia. Partida în chestiune face multă larmă la curte și în presa străină, dér n'are nici o sūtă de aderenți în tôte Rusia. Apoi, sunt Nihilistii. Nici ei nu sunt o putere, de care trebuie să se ție séma. Ei nu reprezintă de câtū resturile unui corpū politicu ce și-a trăitū traifulū și n'ar întârziă d'a pieri cu totulū, decât s'ar produce o mișcare în adevêrū națională. Remâne apoi partidă liberală moscovită, alu cărei șefu actualminte este Ignatiev. Ea e în adevêrū primejdiosă. După căderea lui Ignatiev, pe când n'avea nici unu prietenū la curte și nu putea recurge la presă, acestă partidă, care e compusă mai cu séma din ômeni bogăți, și din clasa mijlocie, s'ncercă mai întâi să facă propagandă cu comitete formate sub pretextul de a protege comerțul rusescū, dér acestă stratagemă fū descoperită și toți ômenii aceștia sunt din ce în ce mai nemulțumiți. Numêrulū lorū e cam de 5 séu 6 milioane. Între densusii se află tôte bogățiile mobiliare și toți ômenii învêțați din țéră. Dér n'au arme pentru o campaniă liberală. Ei au de luptatū contra curții, care, pentru momentū, dispune de armată și care, cu mijloculū clerului pôte răsvrêti poporulū. Ei nu vedū deci mântuirea Rusiei, decât în unu mare rășboiū, în care Rusia, bătută și nimicită, ar eși în fine din amortirea sa și s'ar scăpă pentru totdeauna de autocrațiū curții și de „Camarilla“.

† Conradu Schmidt.

Una câte una se ducū persônele, cari avură câte unu rolū însemnatū în istoria modernă politică a Transilvaniei. În tòmna trecută a trecutū la viața vecinică fostulū cancelarū alu Transilvaniei conțele Franciscu Nadasdy, sub care s'a ținutū prima dieta transilvană, în care a luatū și poporulū românū parte ca națiune politică coordinată cu celelalte trei națiuni politice transilvane. În acea memorabilă dieta s'au adusū legi, prin cari se recunôșce și națiunea română ca națiune politică și limba română ca egalū îndreptățită în tôte ramurile justiției, administrațiunii și în legislațiunea țerii cu limba maghiară și germană.

Acuma trecū pe altă lume Conradu Schmidt, ultimulū comite sășescū alesū, care încă a jucatū unu rolū destulū de însemnatū în zilele din urma ale autonomiei Transilvaniei. Noua generațiune sășescă necunôșcândū dulceța autonomiei Ardélului nici nu se mai luptă pentru restituirea ei, ci se mulțămescū cu fărămiturile ce cadū de pe masa cea încercată a rasei maghiare, care a confiscatū tôte drepturile și tôte bunătățile numai pentru sine ca și cândū celelalte națiuni n'ar fi totū așa de buni fi ai Transil-

vaniei, care este patria comună a tuturor țérea noastră se potrivește fôrte bine dicea mōșescă: bună țéră, rea tocméla.

Conradu Schmidt s'a născutū la 1815 șelulū Agnita din Transilvania, după abscurșulū juridicū se facū avocatū în Snu luă parte la viața politică publică 1848. În anulū acesta fū alesū în dieta Transilvaniei și a Ungariei, din care eși în scurtū După ce s'a terminatū rășboiul de însurungurescū funcțiună Schmidt mai întâi misarū civilū în Ardélū mai târziu fū numitū curatorū financiarū. După diploma impOctobre 1860 Schmidt facū energicū opoîn contra partidei, care agită pentru Transilvaniei cu Ungaria, ba după paten din Februariu Schmidt deveni unulu din rifeii principali ai partidei compuse din Români, cari erau pentru unitatea monconstituțională. Pe la finele anulū 18 alesū unanimū de către Sașii ardeleni de naționalū și în acestă calitate și ca deputatū dieta Transilvaniei a lucratū împreună din resputeri ca să se priméscă constituția austriacă din Februariū între legile Transilvaniei și să se alégă din dieta Transilvaniei 26 pentru parlamentul centralū din Viena, acestia în 20 Oct. 1863 au și ocupatū lorū între ceilalți delegați ai diferitelorū ale imperiului austriacū.

Acesta a fostu celū d'ântăiū pasū grene politică alu Transilvanenilorū din acea epocă s'au dusū la Viena în parlamentulū ce ei, fără se fi fostu cassatū formalū mai întâi alulū de lege despre Uniunea Transilvaniei și Ungaria, celū decretase dieta transilvaniană în 1848, și fără se fi pretinsū garantarea din buautonomiei Transilvaniei.

Intrarea delegațilorū dietei ardeleni în lă rath s'a privitū atunci ca o isbendă decivrc lui Schmerling și a ideii centralismului stiri unitarū. Schmidt fū alesū alu doilea vice ei dinte alu parlamentului. După împăcarea cularia Schmidt fū demissionatū din postumulū la anulū 1868 Febr. 8 la propunerea minia de interne ungrurescū comite Andrassy. În o lui a fostu numitū, nu alesū, de comite șorș Moritz Conrad. Schmidt curéndū după acdificstramutā la Viena, unde cu titlulū de „șefu cațiune“ fū numitū președinte alu senatului șu alu bisericei evanghelice. În 6 Febr. 1875 facmitū membru pe viață în Herrenhaus din bli Înca în 1864 căpétase ordinulū Leopoldinic în Iunie 1878 fū redicatū la rangulū de lde cu predicatulū de Altenheim. În Viena a șime satū, în 6 Februariu st. n. anulū curentū îns'a de 69 de ani.

Schmidt, ca Sașū, are merite necontela pentru națiunea sa, éra ca patriotū ardeleniRo a apêratū, cum și câtū a pututū, cauza auto-crit Transilvaniei, recunôșcândū totodatā necesIn de a se introduce în constituțiunea țerii ca de îndreptățită și națiunea română.

Brașova 27 Ianuaru ciez

Domnule Redactoru! Pe lângă vechia remdōnne cu scopū filantropicu cu reșediința în Braș mai înființatū încă o reuniune sororă de dōnne scopū filantropicu. Lipsa și suferințele conducua și căutā ajutoru. Étā motivulū înființării acestreuniuni. Înca dela anulū 1871 Dna Susana Andreșianu împreună cu mai multe amice de vederi și pri conceputū idea a se înființā o reuniune de damâne cu scopū de a ajutorā veduvé sêrace. Cipe atunc s'au și începută ôreacar-colecte, — sapusū și nisee statute; dér din diferite cause, a fūră înaintate la locurile competente spre ap În fine acum unu anū s'au revêditū acele augmentatū și modificatū și cu data de 17 No 1883 au obținutū aprobarea ministeriului de regiu maghiarū.

Făcându-se idea trupū, eri s'a ținutū adconstituantă a acestei nouē reuniuni în sala semnū din edificulū gimnasiului românū, la participatū unu numêru frumosū de dame din și Săcele (reuniunea este locală nu generală.) În adunare s'a alesū comitetulū administrativū: Pre fū alésă zelosa Dna Susana Andr. Murș Vice-președintā: Dna Elena G. Iōnu, ca Dna Maria Popea, controlorā: Dna Elisabianu. — Membre în comitetū: Amalia

datu, Otilia Orghidanu, Zoe Petricu, Victoria Iuga, Carolina Ciureu, Voica Popea și Elena Orghidanu. De actualu s'a denumitu d. dir. gimn. Stefanu Iosifu, carele a îngrijitu și la constituantă de afacerile scripturistice. Încătu suntemu informați această reuniune dispune de unu capitalășu strinsu prin colecte benevole și formatu din legate și ajutoare în sumă de 1050 fl. Scopulu reuniunii principalu este: ajutorarea vėduvelorū gr. or. sėrace din Brașovu și Săcele și formarea unui capitalu neatingibilu, din care cu timpul s' se edifice unu asilu pentru vėduve beștrane și neputincioșe, sėrace. Începutulu s'a făcutu. — Dea ceriulu, ea nobila întreprindere s' se prospereze.

Isvorele istoriei Romănilorū.

A dua conferințu a d-lui Gr. Tocilescu, resumată de d. C. C. Dobrescu.

În a doua conferințu d-nu Gr. G. Tocilescu a vorbitu despre partea documentală a isvoreloru istorice.

Actele oficiale, porăncele domneser, jelbele obștei locuitorilorū, învoelile de cumpărătore, contractele de de vėndare, actele de daniă, hărtiele de ipotecă, botăririle judecătoreșer, manifesturile, relațiunile diplomatice, testamentele, tractatele politice înscripțiunile, documentele administrative, cu data și cu forma mai totdeauna tipică, őră unu materialu istoricu destulu de bogatū, din care aflămū — ceea ce rarū ne spunu cronicile — cum eugetă soeietatea, cum e organizată, cătu e de civilizată, caru sunt durerile ei, în sfėșitu dobėndimu o mulțime de noțiuni, caru alcătuesu mieđulu istoriei.

Negreșitu, că îndatū ce s' au stabilitu în principele romăne nisece raporturi sociale regulate, a trebuitū s' existe de timpuriu o arhivă domnescă, o arhivă a divanurilorū țere, a altorū dregătorii publice, a municipalitățilorū, caru tôte s' au prăpăditu din cauza vremurilorū turburate, prin care amū trecutū. Mănăștirile și particularii le-au păstratū mai alesū. Principalele colecțiuni de documente sunt: Arhivele statulu din Bucurescu și Iași, colecțiunea Academiei romăne, a bibliotecii centrale, colecțiunea Hurmuzaki și a d-lui Sturdza Scheianulu. Până la 1830 nu avėnu o arhivă generală a statulu, dēr prin regulamentulu organicu s'a prevėditū înființarea ei și de atunci prin diferite modificări de organizare, a ajunsū în starea, care se află astăđi.

Începėndu a analiză publicațiunile de documente făcute până acū, d. Tocilescu ne spune, că nieri publicarea a vreo 60—70 documente, fucutā de Venelin, nieri Documentele istorice tipărite la 1860 de d. P. Teulescu, nu corespundū nieri celorū mai elementare noțiuni de sistemă, în cătu chiarū d. Aricescu s'a vėditū silitu a anulā acea broșurā, documentele fiindū greșite! D. B. P. Hașdėu la 1865, a publicatū în Arhiva istorică a Romăniei, peste 15 documente, caru, în privințu critică, îndeplinesu tôte cerințele unei lucrări serioșe. În 1874, d. C. D. Aricescu a publicatū unu Indice de documentele Mitropoliei și Episcopiiiloru de Argeșu și Rėnnicu, în care se vede, că nu s'a urmatu nicidecumū metodulu escelinte practicatū de d. Hașdėu și recomandatū de d. Tocilescu într'o serie de articole din „Romănulū“ dela 1875. Apoi, confețiarulu apreciează în termin forte măgulitorū publicarea altorū documente, făcutā de d. Hașdėu în cuvente de beștrani. D-sa regretă, că o comoră destulu de prețioșă pentru istoria romăne stă încă ascusă în dērămăturile dela Mihai-Vodă, comoră care, publicandū-se treptatū, ne-ar răspādi o nnoă lumină asupra organizării politice, sociale, financiare, juridice și militare din trecutū. După câte șciu personalū, d. Hașdėu a cerutū și cere necontenitu, dimpreună cu reorganizarea Arhivei și unu localū demnu de neprețuitele acte ce conține.

Reconstituirea istoriei nōstre naționale pe temelii puternice ni se impune ađi mai alesū, spre a ne convinge de starea, în care s' au aflatū moșii și strămoșii nōstri, pentru că s' putemū prețu progrescele realizate și pentru că s' căpėtămū unu puternicu îndemnu spre a merge înainte, totū înainte. Cine ar fi bănuțitū, că la începutulu acestui vėcu se vindėu țeranii din Văleca, Argeșu, Mehedinți și Gorj, spre a plăti birurile, cu caru îi încercase stăpănirea fanariotā? La 1804 s' au vėndutū 103 sătenii dreptū dobėndā a datoriorū lorū!!!... Vodă-Caragea este acela, care a porăncitū tuturorū sătenilorū, cândū vorū plecā pe drumū, s' aibā la dēnșii cremene și amnarū spre a aprinde ciubuculu Turciloru, ori unde vorū pofti!... Totu dēnșulu a datū o strășnică porăncă ca nimeni s' nu pōrte atlasu albū

decātu luminățile lorū Vodă, beizadelele și domnițele. O femeă — Tarsița Filipescă — s' opune, căer sunt sentimente, pe caru celu mai crudu despotismu nu le pōte stinge! Vorniceșu Tarsița trece prin curtea palatulu cu nnu frumosu salopū albū și Vodă mâniatu poruceșce agāi din Bucurescu, ea ori unde va prinde pe această neghiobă și fără rusine femeă s' i sfărāme pe locū haina în bucăți, pe care s' i le aducă Măricei Sale Vodă spre încredințare!...

Unu altū faptū pe care ni-lū afirmā unu documentu particularu dela 1600, ne aratā cum — totū o femeă — o pitistėncă, a emancipatū pe clăcași și i-a împrōrietāritū cu fiii și fetele lorū pe cândū celu mai vitėzu și mai mare domnū, Mihaiū, consfințu — obiceiulū învechitū — robia țėranulu!...

Őcā noțiuni neprețuite, luminī strălucitōre, rađe vii, de natură a răspādi — cândū se vorū publicā — negura întunecōșă ce domnesce încă cu putere în istoria nōstră!...

D. Tocilescu termină esprimāndū dorințu, ca propunerea făcutā încă dela 1878 de d. C. Esareu spre a se înființā o societate pentru istoria patriei, s' iē corpū și cătu de curėndū s' se constituescă spre a desgrupā și publicā vechile documente istorice și a se încuragiā misiuni istorice și în alte țeri.

Mărturescū, că citindū în „Romănulū“ dela 14 Ianuaru scrisōrea d-lui A. Ubicini cătrā prea stimatulu decanū alū presei romăne d. C. A. Rosetti, în privințu reinvierii bibliotecii romăne din Parisu, am roșitū ca Romănu, cândū mē gāndescū la ceea ce vomū trimite acelei bibliotecē cu privire la istoria nōstră națională. Eu, în scrisōrea filoromănuulu din Parisu vėdū, ceva mai multū, Europa luminatā și bărbății s' ei facū apelū la noi, în interesulu nōstru, s' le spunemū cine e acelu poporū, care luptă pentru esistențā în Oriintulu Europei, care-i e trecutulu, care e firulū desvoltării sale istorice, prin ce vijelii s' strecuratū, ce merite are înainte civilizățiunii, őr noi, cu o nepăsare adevăratū orientālă le răspundemū: suntemū urmașii lui Traianū, împėratulu Romei!... Și se ne mai mirāmū, că mai đilele trecute unū mare điarū din Parisu, vorbindū despre omorulū iutēmplatū în palatulu d la Yildiz-Kiosk din Constantinopole, credea, că acelu palatū e în Bucurescu!? Dēcā noi nu ne cunōsemū, cum putemū pretinde s' ne cunōscā străiniū?

Din acestū punctu de vedere idea d-lui Tocilescu de a s' face o nouē edițiune critică a cronicelorū, precum și propunerea d-lui Esareu de a s' formā o societate pentru istoria patriei, merită, nu aplause pornite de multe ori dintr'unū entusiasmu de rassă, dēr trebuie, făcėndū unū apelū cāldurosu la totū căți iubescū trecutulu nōstru istoricu, s' i invitāmū la o lucrare stărutōre, care s' ne ridice în propriulu nōstru respectū și în stima străimilorū.

Istoria este, după đisa lui Buckle, anatomia unei națiuni! S' facemū dēr cătu de curėndū anatomia trecutulu națiunii romăne, pentru ca s' ne-o facā alții în paguba și spre peirea nōstră. („Romănu.“)

Diverse.

(Balulū Curtiū în Viena.) Primulū balū alū curtiū s'a datū în 4 Febr. st. n. în sala ceremoniorū dela palatū cu multā pompă și strălucire. Sala era decoratā cu flori, azalee, camelii, Rhodododendron, Orchidee ș. a. și iluminatā cu mai multū de douē mii lumini. Mai bine reprezentāți erau militarii, oficeri de tōte armele și gradele. Au bătutū la ochi multele uniforme de consiliari secreți. Între alții se vedeau în această uniformă comitele Hohenwart și comit. Wurmbrand. Mai multū cavaleri germani, caru posedā indigenatulu în Ungaria, au apărutū în costumū de magnați unguri, așa de es. comitele Schönborn. Lucru caracteristicū. Au fostū de față multī archiduci, archiducese, și alți prinți, corpulu diplomaticū, miniștri imperiali și austriaci, deputāți și senatori. La orele 9¹/₂ a intratū în sală Împėratulu cu Împėrătėsa. După ce sa jucatū primulū cadrilū de cătrā duōe colōne de căte optū pārechī, Împėrătėsa s'a retrasū în apartamentele sale. Maj. Sa a mai remasū în balū pēna spre mēđă-nopte.

(În Oravița montană) se va ține balulu casinei romăne Joi în 2 (14) Faurū în sala casinei, adecā la hotelulu „Cerbulū de aurū“.

(Fabrică romănescă de șampania.) De unū anu de đile s'a fundatū în Iași o fabrică pentru a face șampaniā; ea este fundatā pe acții și au luatū parte la subscripțiune proprietari însemnați și deputāți din Moldova. Scopulu principalū alū acestestei fabrice este s' facā concurențā vinuriloru străine artificiale și

și s' redice vinurile renumite îndigene. Fabrica produce șampaniā din renumitele vinuri romăneser dela Cotnaru și dela Odobeser, care șampaniā prin bunătatea și efinătatea ei a redusū multū împortarea fabricatorū străine în Romăni'a și prin această a remasū sume considerabile în țēră. Aceșta încă a fostū una dintre ideile fericite, caru vorū desrobi Romănia pe cale economică.

(Incendiu în Redacțiunea „Romănuulu.“) Redacțiunea și administrațiunea „Romănuulu“ casa locuitā de d. C. A. Rosetti și familia s'a au fostū nimicite de flăcarī Miercuri pe la 12 ore nōptea. O servitōre a d-nei Sofia Rosetti, ducėndu-se cu-o luminare în mână, aprinse din nebăgare de sēmă o perdea și de aci se întinse flăcărā cu-o răpedicēune grozavā în tōte odăile până la magazin, unde se afla unū depositū de điare vechi și colecțiunea „Romănuulu“. Casulu este cu atātū mai regretabilū și perderea cu atātū mai gravă cu cătu, după cum ne spune „Romănuulu“, au arsū tōte obiectele scumpe, precum și documentele prețioșe pentru istoriā, din caru d-lū și d-na Rosetti nu au mai pututū scāpā mai nimicū, căer în câteva minute intrėga casā a fostū în flăcārī. D-nulū și d-na Rosetti dormeau cândū a isbucitū foculū; din norocire ei au fostū deșteptați la momentū și au scāpatū neatinși de furia flăcāriloru. Redacțiunea „Romănuulu“ anunță că s' au luatū imediatu dispozițiuni spre a nu se înterupe publicarea điarulu.

(Billroth în contra acidulu carbolicu.) Renumitulū operatorū din Viena Dr. T. Billroth a adresatū unei foi vienesē o scrisōre, prin care face atentū pe publicū, ca s' nu întrebunțeze acidū carbolicu la rane ușōre. Căer forte adese-ori cășunězā gangrene. Publiculu întrebunțezā de obicei soluțiuni de acidū carbolicu (carbolū topitū) pré tari, pe cândū în chirurgiā se întrebunțezā numai soluțiuni de 1—5 procente. Billroth scrie: „Eu desfătuescū cu totū de-adinsulu, de a se întrebunțā acidū carbolicu fără prescrierea specialā a mediculu. De celu mai bunū mijlocū de comprese pentru rane ușōre recomandū „apa de plumbū“, ce se vindē. S' se întrebun eze subțiatā, punėndu-se pe ranā o compresā udatā tare cu numita apă, care răcoresce și impedeā obrintėla (inflamațiunea) și nu pōte aduce nici-o stricăciune. Acestū mijlocū e mai bunū și decātu pré multū întrebunțatā „ar-nicē“, în urma căreia se nasce une-ori spuđeturi (Hautausschläge), ce se vindecā greu.“

Sciri telegrafice.

Budapesta 9 Februariu. Veniturile brute ale statulu ungarū în ultimulū cuartalū din 1883 facū 80,785,860 fl. Cheltuielile: 72,532,420 fl. A intratū mai multū ca în același periodū a anulu 1882 cu 2,438,271 fl.

Viena, 8 Februariu. Ministrulū de justițiā Prazak a presentatū camerei unū proiectū de lege pentru regularea praxei judiciale. Elū conține și unele schimbări în dispozițiunile legēi pentru advocați.

Londonū, 8 Februariu. Doue regimente de infanteriā au primitū ordinū s' se pregătėscā spre a plecā în Egiptū.

Nou abonamentū la „Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Februariu st. v. se începe unū nou abonamentū, la care invitāmū pe onorațiū abonați, amici și sprijinitori ai fōiei nōstre, rugāndu-i ca s' binevoiescă a si-lu renoi de cu vreme, pentru ca điarulū s' li se pōtā espedā promptū și fără înterupere.

Domnii noui abonați, și caru n' au achitatū costulū abonamentulu sunt rugāți a ne trimite banii sėu directū prin mandatū postalū, sėu prin Domnii, la caru au scrisū abonamentulu.

Prețulu abonamentulu, ce se pōte trāmite mai ușorū prin mandate postale, este:

pentru Austro-Ungaria cu posta: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe șese luni 5 fl.; pe anū 10 fl.

pentru Romania și alte țeri esterne: pe trei luni 7 franci, pe șese luni 14 franci, pe anū 28 franci.

Scrisorile sunt a se adresā la Redacțiunea „Gazetei Transilvaniei“ în Brașovū.

Numere complete dela începutulu anulu s' mai aflā.

Prin desfiintarea filialelor nostre

în PARISÛ, LONDRA, BRUXELA și ROMA sunt acum de vânzare — conformu desemnului 16.307 **césornice remontoir de aur** veritabile de Geneva pentru dame, cari mai înainte au costat 75 fl. acum numai cu 30 fl., aceleași césornice pentru

bărbați, cari mai înainte costau 90 fl., acum numai cu 35 fl., și 8720 de **césornice remontoir de anr** verit. Washington, cu câte 9 fl. 75 cr., în locu de 36 fl., mai încolo 4003 **césornice anghiră** (anere) verit. de Geneva, cu 17 rubine, numai cu 8 fl., în locu de 18 fl., și 2223 de **césornice de Elveția**, de totu bune și sigure, durabile și esacte cu câte 4 fl. 75 cr., în locu de 15 fl.

Cine voiesc să cumpere din aceste césornice va căpeta o garanția reală în scrisu pe 3 ani, că voru merge esactu si că nu voru stă nicodată, și afară de acesta se află împachetatu alături cu orologiul — **gratis ca daru** — : 1. părechia cercei de aur de 14 carate, probate de oficiul c. r. din Viena, cu buchete de margenu și emailate; unu lanțu auritu de dame cu ciucure, cu medalionu în patru colțuri, cu 12 fotografii picante de Parisu; o cruce aurită cu chipulu lui Cristos; 1. părechia de nasturi pentru manșete, gravați, cu masină; 1. annarū, ce lucesce nōptea; 1 țigaretă sculptată de spumă, cu rose sēu figurī, cai etc. cu 234 de articule diferite de luesu din aur și argintu.

20 de florini dămū îndreptū, decă numitele obiecte nu sunt nouē și nu după cum amū arātātū, prin urmare nieri o comandā nu e riscatā.

Se expedezā în fiecare zi afarā de sērbātorile creștine: Pașci, Rosalii și Crăciunū.

Adresa: **Genfer Uhren-Alianz**
L, Adlegasse 1B. WIEN.

Exploatare de pădure.

Subsemnatulū composesoratu alū moșiei fōste a contelui Franciscu Haller din comuna Zoltanu (lângā Sighișōra) voiesc a dā în exploatare prin tăiere pădurea s'a ce se ține de numita moșie în comuna Zoltanu într'unu arealū de 495 jughere 1408 stānjini □; anume:

A. sēu în întregulū pe lângā unu prețu totalū.

B. sēu după stānjini, luāndu-se de basā a prețulu, prețulu unui stānjinu de lemne tăiate.

Condițiunile ambelorū modalități se potu vedē la comitetulū composesoratalui în Zoltanu, la „Albina” institutū de creditū și de economii în Sibiu, și la filiala acelu institutū în Brașovū.

Spre scopulū acesta se publicā concursu cu oferte.

Doritorii, de a luā în exploatare pădurea întrēgā după una ori alta din modalități indicate, au a-și trimite ofertele lorū în scrisu și sigilate la Direcțiunea institutului de creditū și de economii „Albina” în Sibiu până celū multū în 1 Marte a. e. cal. nou.

Pe cvverta ofertului din afarā este a se însemnā „Ofertū pentru pădurea din Zoltanu.” Ofertula are a conține în cifre și eu litere, la modalitatea A. prețulu totalu oferitū pentru exploatarea întregēi păduri, la modalitatea B. prețulu oferitū pentru unū stānjinu metricū de lemne tăiate; în fine la ofertu este a se aclude unu vadiu de 200 florini în bani.

Zoltanu în 1 Februaru 1884.

Composesoratalū moșiei fōste a contelui
2—2 Franciscu Haller.

Se cautā

unū administratorū (economū)

pentru exploatarea unei moșii de munte în Romānia can de 2000 pagōne, cu pădure, vii, pomete, locuri de arātūrā, mōrā de apā și povernā. Se cere, ca aspirantulū sē fie în etate maturā, fără familiā sēu numai cu soțā și sē aibā cunoscințele necesarie, teoretice și practice, relative la agriculturā, creșterea de vite, rīnātorii, fieritulū de rachiū etc. etc., posedāndū totodată atestate și recomandāțiuni bune spre acestu scopu precum și cunoscință perfectā a limbēi romāne. — Emolumentele sunt: Unu salariū anualū de 1000 lei noui, casā de întreținere, vērātulū și iernatulū a 6 capete de vite, și, după doi ani de serviciū onestū și satisfăcētōriū, unū beneficiū anualū de 5% din căștigulū curatū, beneficiū, care conformū activității și fōlōselorū produse, se va spori treptatū până la 10%. A se adresā sub inițialele A. F. la Consulatulū generalū alū Romāniei la Budapesta, Palatingasse nr. 19.
3—3

De vânzare.

Casa Nr. 73 din ulița Furcōii

aparținătōre minorenilorū reposatalui Dimitrie Nicolau este de vânzare, de voie liberā. Doritorii sē se adreseze:

3—3 **Tērgulū Straelorū 149.**

Publicațiune către toți locuitorii Austro-Ungariei.

În urma căutării celui mai mare depositu de marfă, alū crediților casei celei mari ce a existat 121 de ani Carl Kunz & Schmidt, s'a micșoratū cu mai multū de $\frac{2}{3}$ și eredi au decisu de a continua vânzarea mărfurilor ce se mai aflā în magazinū numai încă **trei septemāni** de așī încolo. Prin urmare celū care voiesc sē și procure o marfă escelentā și frumōsā aprōpe de **geaba** sē se grabescā cu comandele în propriulū interesu.

Spre a nu cauza o mare schimbare în tiparul anuciului amū lāsātū necoresu numărulū obiectelor de mai josū.

Se mai aflā marfa urmātōre:

4500 cāmāși de dame din șifon engl. finū și broderiā verit. elvețianā, lucru de artā, bucata fl. 1.50; duzina fl. 16.50. — **500 bucāți corsete de nōpte** aceeași calitate forțe lungū și de-a-lungulū cu broderii elvețiane, elegantu adiuștate, ceea de gustū pentru dame, bucata fl. 1.50; duzina fl. 16.50. Din pichetu (barchent) bucata fl. 1.60. — **3600 fuste de dame** de olandā cenușā cu siretū de mātase elvețianā cusute, bucata fl. 1.40, duz. fl. 15.50. Aceleași din cretonū roșu bucata fl. 1.50, duz. fl. 16.50 din filță bucata fl. 1.75. Aceleași din barchent finū bogatū garnisite și cu colțuri fl. 1.75 buc. Aceleași din postavū finū și greu brodatū cu lānā finā coloratā, jurū împrejurū cu plissē, cu volane și colțuri bucata fl. 2.50. — **250 duz. pantaloni de dame** din barchent finū, bogatū garnis. parecchia fl. 1.25, duz. fl. 14.— — **3560 cāmāși bărbatesci** din șifonulū celū mai finū englez. pieptū cuadruplu, simple sēu brodate de diferite mărimi, bucata fl. 1.50 du. fl. 16.50. — **1500 duz. garniturī de masā de damastū** cu desenuri de florī o pānzātūrā și 12 serviete numai fl. 2.85, indispensabile și de minime eftine. — **2000 bucāți șaluri mari de dame**, sēu mārāmā din mātase finā berlinesā, cu ceprazuri lungi, în culorile cele mai alese moderne: șoticū turcescū, vērātū, albū negru, cafeniu s. a. bucata fl. 1.20; duz. fl. 12.50 — **2000 bucāți prosōpe turcesci** cu borduri roșii și ceprazuri forțe frumōse duz. fl. 3.75. — **400 pleduri forțe mari și grōse**, din postavulū celū mai bunū țesute mostre eleg. engl. ca: cafeniu, cenu, sii, cu eprazuri, cari pleduri în urma mārimei și lungimei lorū colosale potū fi folosite ca **îmbrăcăminte-la drumū, ca plapome, șaluri și** și după 20 ani de întrebuiņare se potū face din ele **duōe garderobe elegante și** prin cari se păstrează pardesiurile, mantalele de plōie, palțonele. I calitate mai înainte 15 fl., acum numai fl. 5.85. I calitate mai înainte fl. 12. acum numai fl. 4.85 bucata. — **300 bucāți pānzā de casā** completū 30 de coți, celū mai bunū fabricatū pentru casā, bucata fl. 5.50. (Prețurile bumbacului se urcă rapidū, pānzā va costa în curēndū indoitū atātū, de aceea sē se grabescā fie-care a comandā). — **320 duz. batiste de mātase** din mātase de Lyon grea în tōte culorile fie-care bucāți în altā culōre. Aceste batiste se potū întrebuiņā și ca legāturi de gātū, duzina numai fl. 3.50. — **350 buc. garniturī de gobelinū**, done plāpāmī fine și o pānzātūrā cu ciucuri de catifea în culori minunatū esecutate garnitura costā, adecā tōte 3 bucātile, numai fl. 7.50. — **5000 duz. lepedee** (ciarsafuri) din pānzā tare și finā, cātū de mari bucata fl. 1.35 duz. fl. 15.

Fie-care, care cumpērā celū puçinū de 15 fl. deodata primesce ca remunerațiune, adecā **gratis unū césornicu** elvețianū din bronzū aur. franțusescu — plasticū cu lanțu lungū cu **garanția** pe 2 ani, că va āmbli bine.

Comandele în bani gata (prin mandatū post. sēu și cu remburse) sunt a se adresa la
Erbschafts-Verwaltung Rabinovicz, WIEN, II., Schiffamtsgasse Nr. 20.

Catastrofā teribilā în Casamicciola.

În 28 Iuliu fabricantulū de ceasornice Demus din Chaux de Fonds a fostu îngropatū sub ruine **pe însula Ischia** și a muritū acolo de 41 de ani. Cu tōte cercetările curatorului sēu Giacomo Bullati în Neapole, nu s'au pututū aflā nieri rude, mei alți moștenitori, de aceea averea a intratū în mânăle statului. Unū transportū de 2463 bucāți de césornice elvețiane veritabile și giuvaere, care au fostu destinate pentru Orientū și transportate via Viena, au trebuitū sē fie reținutū de către speditorulū d-lū Franciscu Revauxfils în 7 Augustū, și predatu la subscrisa casā de comisiōne pentru césornice și giuvaeruri, în 15 Octobru a. e. cu acea provocare, ca numai speșele de frachtū și vamā sē iēsā, a d e c ā m a i p e d e g ē b a, s ē s e p ō t ā v i n d e. Tōte césornicele sunt repasate și bine regulate și gravarea capacurilor și fasonarea giuvaerelor a costatū atāta, cātū se cere acumā pentru tōte.

350 bucāți césornice de buzunarū (cylindre) cu căpacuri în aurū doublē finū francesu, sēu căpacuri de nikeli bine argintuitū, finū gravatū și guiloșatū, împreună cu lanțu bine auritū fason de aurū, pe minutā repasatū. Tōte laolaltā numai 4 fl. 95 cr. tōte acestea din argintū verit. 13 l. dela ofic. c. r. de punțare probatū și bine auritū, numai 6 fl. 60 cr. Totū acelea (cylindre) césornice din aurū verit. de 14 kar. probatū de către ofic. de punțare c. r. mai înainte 45 fl. și acumā numai cu prețulu de 17 fl. **250 bucāți césornice** (anere) cu căpacuri din aurū doublē finū sēu căpacuri bine argintuite de nikel. finū gravate și guiloșate, cu 15 rubine verit. cu aparatū „precision” și cu lanțu pré frumōsū, bine repasatū **numai 7 fl.** Totū acelea (anere) din argintū verit. 13 l. dela oficiulū c. r. de punțare proba e și bine aurite **numai 11 fl. 50 cr.** — **200 bucāți césornice remontoir de Washington** din nikel, bine argintuitū sēu aurū doublē, fără cheia de trasū, cu arātōrii mecanici, sticlā latā, cu emailū, și cu secundariu bine regulatū pe secundā, cu aparatū precision, celū mai bunū césornicu de pe lume, prețulu împreună cu lanțu frumōsū numai fl. 8.50 cr. — **180 bucāți césornice de argintū** (remontoir) din argintū gren. și verit. 13 dela oficiulū c. r. de punțare probatū, fără cheia de trasū, cu mecanismū bunū la arātōrii, sticlā latā, emailū și secundariu, pe minutā regulatū, celū mai bunū césornicu pe lume. Prețulu de mai înainte 25 fl. acumā numai cu 13 fl. 50 cr.

Garanția pe 5 ani, că va āmbli bine.

217 bucāți de inele de aurū verit., cu **brilanturi** imitate în tōte mărimile, aurū verit. de 6 car. dela oficiulū de punțare c. r. probatū, în etuiū frumōsū de catifea, pentru o bucātā numai fl. 3.75. — **184 părechī cercei de brilantū** sēu **butonī** îmbrăcați în aurū verit. de 6 car. dela oficiulū de punțare c. r. probatū cu brilanturi frumōși și în etuiū de catifea numai fl. 3.75. — **222 părechī cercei de aurū verit.** prob. de ofic. de p. c. r. de 6 carate cu corale fine, cu etuiū cu totū numai fl. 1.50. — **164 medalione** din aurū franț. doublē cu brilante artificiale numai fl. 2.50 — **150 bucāți ace de peptū și de cravate** din aurū verit. de 6 car. probate cu minunte brilanturi imitate, cu etuiulū bucata fl. 1.80. — **250 bucāți nasturi de șmisete** din aurū verit. 6 car. prob. cu brilante prea frumōse imitate bucata fl. 1.80 Tōte sculele au unū lustru de diamantū strălucitū și unu focu ca și cāndu ar fi veritabile.

Comande prin postā sēu telegrafū, cari se efectuează numai cu remburse sēu pentru bani gata tramișī, sunt a se adresa la

Schweizer Uhren- und Goldwaaren-Comissionshaus.
WIEN, Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20.

Zambach si Gavora.

Fabrica de vestminte si recuise bisericesci de ritu latinu si grecu

in Budapesta, strada Vatiului, Văezi uteza Nr. 17.

Falonu sēu Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachinu, prapori. Tōte feliturile de stéguri, si pentru societati industriale (si pentru pom-pieri) Covoru pe altariu,

potiruri, Pietohlebica, candelnicie, Pacificalu, candelde de altaru, policandre pentru biserici, Ripide, Chivotu, cărți de Evangelia etc. etc.

Comande se efectuescu promptu. — Obiectele, cari nu voru conveni, se voru schimbā cu altale. 18—30

Editor: **Iacobū Mureșianu.**

Redactorū responsabilū: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Tipografia: **Ioanū Gūtū și fiū Henricū.**